

עמ"ת 41146-10-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

עמ"ת 41146-10-25

לפני: כבוד השופט עופר גרוסקופף

העורר: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז בלוד מיום 20.10.2025 בתפ"ח 9333-04-20 שניתנה על ידי סגנית הנשיאה, השופטת ליאורה ברודי, השופטת מיכל ברק נבו והשופט מיכאל תמיר
תאריך הישיבה: ד' בחשון התשפ"ו (26.10.2025)
בשם העורר: עו"ד יפית וייסבוך
בשם המשיבה: עו"ד ליאת יונניאן

החלטה משלימה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז בלוד (סגנית הנשיאה, כב' השופטת ליאורה ברודי, והשופטים מיכל ברק נבו ו-מיכאל תמיר) מיום 20.10.2025 בתפ"ח 9333-04-20, במסגרתה נקבע כי העורר, אשר ניתן פסק דין מרשיע בעניינו, יחזור לשהות במעצר מאחורי סורג ובריה עד למתן גזר הדין בעניינו, וזאת לפי סעיף 61(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק או חוק המעצרים).

ביום 26.10.2025 נערך לפניי דיון בערר, במהלכו שמעתי במלואן את טענות הצדדים. נוכח העובדה שהעורר יועד להתייצב במעצר כבר למחרת מועד הדיון (27.10.2025), קבעתי בהחלטה כי דין הערר להידחות, וכי ההנמקה למסקנה זו תפורסם בהמשך. עתה הגיעה שעתה של הנמקה זו.

רקע והשתלשלות העניינים

1. ביום 8.4.2020 הוגש נגד העורר - אב משפחה בביתו, ורופא משפחה במקצועו - כתב אישום חריג בחומרתו, המתאר שורה ארוכה של פגיעות מיניות חמורות שביצע לאורך מעל לשני עשורים בשתיים מבנותיו, החל משנות חייהן הראשונות וכלה בצעירותן (להלן: נפגעות העבירה). במסגרת כתב האישום, העורר הואשם ב-22 אישומים, בהם יוחסו לו עבירות מין קשות ורבות, שעניינן מעשי אינוס, ניסיון אינוס, מעשי סדום, מעשים מגונים בבן משפחה וכן תקיפה בידי בן משפחה.
2. לצד הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 21.5.2020 קבע בית המשפט המחוזי מרכז בלוד (כב' השופט עמי קובו), כי קיימות ראיות לכאורה למעשים המיוחסים לעורר (מ"ת 9345-04-20). למען שלמות התמונה יצוין, כי ערר על החלטה זו נדחה בהחלטת בית משפט זה (השופט דוד מינץ) מיום 6.8.2020 (בש"פ 4698/20). בהמשך, ביום 22.6.2020, שלל בית המשפט המחוזי (כב' השופט עידו דרויאן-גמליאל) את אפשרות שליחתו של העורר לחלופת מעצר, בין השאר נוכח קיומו של תסקיר שירות מבחן שלילי בעניינו (להלן: התסקיר). לפי התסקיר, העורר התבצר בעמדותיו, לא גילה אמפתיה לנפגעות העבירה והפנה אצבע מאשימה כלפי גורמים חיצוניים. עוד נכתב, כי קיים סיכון משמעותי בהישנות התנהלותו הפוגענית של העורר אם ישוחרר; כי שחרור העורר לחלופת מעצר יקים חשש משמעותי לפגיעה בתהליך השיקום הנפשי בו מצויות נפגעות העבירה; וכי לעורר יכולת שליטה ותמרון של נפגעות העבירה ושל סביבתו, הרואה בו דמות מוערכת. לפיכך, בית המשפט המחוזי קבע כי המפקחים שהוצעו לא צפויים לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר, ועל כן הוא יוותר במעצר עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.
3. ביום 5.1.2021 קיבל בית משפט זה (השופט אלכס שטיין) את בקשת המדינה להארכת מעצר ראשונה מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, וזאת בכפוף לכך שנפגעות העבירה ימסרו עדויות בחודשיים הקרובים, ולפני שתתבקש הארכת מעצר נוספת. אחרת, ובלבד שהעיכוב לא ינבע מסיבות התלויות בהתנהלות העורר או בכוח עליון, נקבע כי בית המשפט המחוזי יקיים עיון חוזר בהחלטת מעצרו של העורר, ויבחן את היתכנות העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני, במקום מרוחק, לצד הפקדת ביטחונות כספיים בסכומים משמעותיים, ובתנאים מגבילים שייקבעו (בש"פ 9110/20).
4. משהעדתן של נפגעות העבירה לא הושלמה כמתוכנן, ביקש העורר לעיין מחדש במעצרו וביום 14.3.2021 בית המשפט המחוזי (כב' השופטת מרב גרינברג) הורה לשירות המבחן להגיש תסקיר נוסף בעניינו של העורר (להלן: התסקיר המשלים). לאחר שהוגש התסקיר המשלים, ולפני שהתקיים בו דיון בפני בית המשפט המחוזי, התקיים לפני דיון בבקשת המדינה להארכת מעצר שנייה מעבר לתשעה חודשים. בתומו, הוארך מעצרו של העורר כמבוקש, בכפוף להבהרה לפיה על בית המשפט המחוזי להשלים את הדיון בבקשה לעיון חוזר בהקדם האפשרי (בש"פ 2176/21).
5. ביום 19.4.2021 דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת מרב גרינברג) את הבקשה, בקבעו כי

חרף חלוף הזמן והעיכובים בניהול ההליך, נשקפת מהעורר מסוכנות גבוהה, שלא פחתה אף בחלוף שנה ממעצרו, ושעודנה ניכרת, כפי שעולה מהתסקיר המשלים בעניינו; כי לא נפגמה עוצמת הראיות לכאורה; כי שירות המבחן עומד על המלצתו שלא לשחרר את העורר לחלופת מעצר; וכי קיים חשש ממשי משיבוש הליכי משפט, בפרט באמצעות השפעה שלילית על נפגעות העבירה בעיצומה של עדות. ערר על ההחלטה נדחה על ידי בית משפט זה (השופטת דפנה ברק-ארז) ביום 26.5.2021 (בש"פ 3407/21).

6. ביום 4.7.2021 התקבלה בבית משפט זה (השופט אלכס שטיין) בקשת המדינה להארכת מעצר שלישית, מהטעם שאין מקום לשקול חלופת מעצר בעניינו של העורר בטרם יושלמו עדויותיהן של נפגעות העבירה. ואולם, הובהר כי במכלול הנסיבות, ובפרט בהתחשב במצבו הרפואי והנפשי של העורר, בקשת המעצר הבאה שתוגש תהא כפופה לבדיקה מחודשת של בית המשפט המחוזי, בראי תסקיר שירות מבחן נוסף, בדבר האפשרות להעביר את העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, בתנאים מסוימים שפורטו (בש"פ 4344/21).

7. בהמשך, ביום 9.9.2021 הוגש תסקיר נוסף שלא בא בהמלצה להעביר את העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני. בהיעדר שינוי מהותי בנסיבות ובטעמים שעמדו בבסיס ההחלטה הקודמת מיום 19.4.2021, קבע בית המשפט המחוזי (כב' השופטת מרב גרינברג) בהחלטתו מיום 19.9.2021 כי העורר יוותר במעצר מאחורי סורג ובריח.

8. ביום 17.10.2021 קיבלתי את בקשת המדינה להארכת מעצר רביעית בעניינו של העורר, אך בשל חלוף הזמן הוריתי לשירות המבחן להכין תסקיר נוסף בעניינו, אשר לאחריו יבחן בית המשפט המחוזי פעם נוספת את אפשרות העברתו לחלופת מעצר (בש"פ 6282/21). בהמשך לכך, ביום 15.11.2021 קבע בית המשפט המחוזי (כב' השופטת מרב גרינברג) כי ניתן להורות על שחרור העורר לחלופת מעצר בתנאים שנקבעו בהחלטת השופט אלכס שטיין (בש"פ 4344/21), אך זאת בכפוף להשלמת עדותה של נפגעת העבירה שטרם העידה (ערר שהגיש העורר נדחה בהחלטת השופטת דפנה ברק-ארז מיום 8.12.2021 במסגרת בש"פ 8079/21).

9. מקוצר היריעה, לא יוצגו כלל ההחלטות שניתנו על ידי בית המשפט המחוזי ועל ידי בית משפט זה בעניין מעצרו של העורר (המעוניין להרחיב יעין בבש"פ 4172/22 מדינת ישראל נ' פלוני (12.7.2022); בש"פ 603/23 פלוני נ' מדינת ישראל (9.2.2023)). אסתפק איפוא בלציין כי ההליך בעניינו של העורר התארך, והלה הוסיף וביקש כי תיבחן האפשרות לשחררו לחלופת מעצר, אך בקשותיו נדחו, ומעצרו הוארך מעת לעת עד שבסופו של דבר, הסתיימה גביית עדויות נפגעות העבירה, וביום 20.2.2023 הורה בית המשפט המחוזי (כב' השופט עמית מיכלס) על העברת העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני.

10. בחלוף כשנתיים וחצי, ביום 20.10.2025 ניתנה הכרעת הדין בעניינו של העורר, שהורשע במספר רב מאוד של עבירות מין חמורות בבנותיו, ביניהן מעשי אינוס. עוד באותו היום, ולבקשת המדינה, הורה

בית המשפט קמא על מעצרו מחדש של העורר וקבע כי עליו להתייבב למעצר מאחורי סורג ובריה ביום 27.10.2025, עד למתן גזר דין בעניינו. בית המשפט קמא הטעים כי העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני נבעה מהתארכות המשפט, ומחזקת החפות שעמדה לו. משאלו אינם רלוונטיים עוד, ונוכח מסוכנותו הגבוהה, המניפולטיביות בה הוא נוקט כלפי הסביבה והחשש מהימלטותו מאימת הדין לאחר שהורשע - בפרט בהינתן שלעורר אזרחות זרה - מעצר בפיקוח אלקטרוני כבר לא מהווה חלופה מניחה את הדעת בשלב זה.

מכאן הערר שלפניי.

11. לעמדת העורר, שגה בית המשפט קמא בקבעו כי עליו לשהות במעצר מאחורי סורג ובריה עד למתן גזר הדין בעניינו. בעיקרו של דבר, טוען העורר כי הכרעת הדין לא גררה אחריה שינוי כלשהו בעילת המעצר, במסוכנותו או בחשש מהימלטותו מאימת הדין, ולכן אין כל הצדקה לשנות את תנאי מעצרו; כי העברתו למעצר מאחורי סורג ובריה בשלב הזה מהווה "ענישה מוקדמת", ומסכלת את אפשרותו לבקש את עיכוב ביצוע העונש שייגזר עליו, כפי שבכוונתו לעשות לצד הגשת ערעור על הכרעת הדין; וכי בחינת מכלול הנסיבות, ובפרט היות העורר בן 70, הסובל ממחלת לב וממחלות נלוות, וכן העובדה שלאורך ההליך העיקרי שנוהל בעניינו הורשה לצאת מחלופת המעצר מספר רב של פעמים, בחלק מהמקרים לצורך מפגש עם חלק מילדיו הקטינים, תחת פיקוח - מוליכה למסקנה כי יש להותירו בחלופת המעצר בה הוא שוהה. עוד טוען העורר כי קביעתו של בית המשפט קמא מבוססת, בין השאר, על עמ"ת 24984-09-25 דרור נ' מדינת ישראל (17.9.2025) (להלן: עניין דרור), בו אדם בעל עבר פלילי, שהורשע בעבירת רצח, הועבר למעצר מאחורי סורג ובריה לאחר הכרעת דינו. לטענת העורר, אין לגזור גזירה שווה בין המקרים, משהעונש בגין עבירת רצח הוא מאסר עולם חובה, ומפני שבעניינו אין לעורר עבר פלילי.

12. ביום 26.10.2025 התקיים דיון בערר, בו חזרה באת-כוח העורר על עיקר טענותיו, תוך שהיא מחדדת ומדגישה את הקושי להסיק מההחלטה בעניין דרור על עניינו; ואילו המדינה טענה, בקליפת אגוז, כי "האיש הזה לא היה צריך להיות באיזוק אלקטרוני יום אחד, והסיבה היחידה שהוא כן היה [היא] הימשכות ההליכים וחזקת החפות" (פרוטוקול הדיון מיום 26.10.2025, בעמ' 5, ש' 35-36) וכי אין מקרה מתאים מהמקרה דנן להפעלת סעיף 61(ג) לחוק המעצרים בשל חומרת העבירות בהן הורשע העורר והמסוכנות הנשקפת ממנו.

דיון והכרעה

13. לאחר שעיינתי בערר, ושמעתי את באי-כוח הצדדים בדיון, הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות.

14. נקודת הפתיחה לדיונו מצויה בלשונו של סעיף 61(ג) לחוק המעצרים, המורה כדלקמן:

[...] ניתן פסק דין מרשיע נגד נאשם לאחר שהיה נתון במעצר לתקופה המצטרפת כדי תשעה חודשים,

ואם היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני - תקופה המצטרפת כדי 18 חודשים, בשל אותו כתב אישום, רשאי בית המשפט שהרשיעו לצוות על הארכת מעצרו או על מעצרו מחדש עד למתן גזר דין ובכלל זה, על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, אם מצא כי יש עילה למעצרו; לא ניתן גזר דין בתוך 90 ימים, ולעניין מעצר בפיקוח אלקטרוני - בתוך 180 ימים, מיום שציווה בית המשפט כאמור, ישוחרר הנאשם מן המעצר.

לאמור, מקום בו שהה נאשם במעצר למעלה מתשעה חודשים (ובפיקוח אלקטרוני - מעל 18 חודשים) והורשע בפסק דין מרשיע, רשאית הערכאה הדיונית להורות על הארכת מעצרו או על מעצרו מחדש עד למתן גזר הדין, וזאת בכפוף לשני אלה: ישנה עילת מעצר; גזר הדין יינתן בתוך 90 ימים כאשר מדובר במעצר מאחורי סורג ובריוח ובתוך 180 ימים כאשר עסקין בפיקוח אלקטרוני, שאחרת ישוחרר הנאשם.

15. סעיף 61(ג) לחוק נוסף בשנת 2011 כחלק מתיקון מס' 8 לחוק המעצרים, אשר נועד לצמצם את היקף הליכי המעצרים המוגשים לבית המשפט העליון, ובכך להקל על העומס שמשייתם הליכים אלו (דברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (תיקון מס' 9) (ערר שני ברשות והארכת מעצר או חידושו), התש"ע-2010), ותכליתו, אם כן, היא לייעל את הליכי המעצרים. השופט נעם סולברג, אשר עמד על תכליתו של סעיף 61(ג) לחוק המעצרים במסגרת בש"פ 5575/17 מדינת ישראל נ' פלוני (10.8.2017) (להלן: בש"פ 5575/17), הוסיף וציין כי:

ישנו הגיון רב, טעמים של יעילות ושל צדק, בהסדר המעוגן בסעיף 61(ג) בשל ההיכרות שיש לבית המשפט שנתן את הכרעת הדין המרשיעה עם עניינו של הנאשם; הוא בקי ורגיל בתיק, על פרטי-פרטיו - המעשה והעושה. קל יותר לבית המשפט שהרשיע את הנאשם להגיע להחלטה נכונה בהארכת מעצר לאחר הכרעת דין, מאשר לבית המשפט העליון, אשר יתוודע אז לראשונה לנאשם ולעובדות המקרה (שם, בפסקה 17).

עוד ראו: בש"פ 5451/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 29 (22.8.2014) (להלן: בש"פ 5451/14); בש"פ 3565/15 אליהו נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (2.6.2015) (להלן: בש"פ 3565/15).

16. עובר לחקיקתו של סעיף 61(ג) לחוק, הסמכות להורות על המשך מעצר או חידושו של מי שהורשע בפסק דין מרשיע לאחר שהיה נתון במעצר לתקופה מצטברת של תשעה חודשים הייתה נתונה לבית המשפט העליון מכוח סעיף 62 לחוק המעצרים, המקנה לו את הסמכות הכללית להורות מעת לעת על הארכת מעצר או מעצר מחדש לתקופה של עד 90 ימים (לסקירה של המצב החקיקתי לאורך השנים ראו: בש"פ 5451/14, בפסקאות 21-24. כן ראו: בש"פ 433/98 מדינת ישראל נ' ...).

איבדיוב, פ"ד נב(1) 592, 596 (1998); בש"פ 1172/10 מדינת ישראל נ' ג'אסן, פסקאות 8-9 (3.3.2010)). בתוך כך, הסמכות להורות על חידוש מעצרו של מי שהיה עצור בעבר, אך שוחרר ממנו במהלך הליך בירור אשמתו, ממועד ההרשעה עד למתן גזר הדין בעניינו, הייתה נתונה לבית המשפט העליון, כאשר הפסיקה קבעה כי השימוש בסמכות זו ייעשה בכפוף לאיזון בין שיקולי המעצר הנהוגים, וביניהם זכותו של אדם לחירות, אשר עומדת גם למי שהורשע וטרם נגזר דינו; המסוכנות הנשקפת ממנו, בפרט לאור העובדה שחזקת החפות אינה עומדת עוד לזכותו, וכן בשים לב למשך הזמן בו שהה בחלופת מעצר וקיומן (או היעדרן) של הפרות מצדו; ועוצמת החשש מהימלטותו מאימת הדין. עוד הוטעם כי ככלל, יש להימנע משלילת חירותו של אדם עובר למתן גזר דין בעניינו, וכי הגם שהרשעה מהווה שיקול "נכבד ורציני" - לא די בה כשלעצמה כדי להצדיק את העברתו של אדם למעצר. כן נקבע כי אין לכרוך את שאלת המעצר בשיקולים הנוגעים לחומרת העונש הצפוי (ראו: בש"פ 531/98 רומנובסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(1) 425, 430-433 (1998) (להלן: עניין רומנובסקי); בש"פ 8774/09 מדינת ישראל נ' אוחנה, פסקאות 8-9 (5.11.2009) (להלן: עניין אוחנה); בש"פ 7651/10 מדינת ישראל נ' סטואר, פסקאות 25-27 (20.10.2010); בש"פ 7759/10 מדינת ישראל נ' אוחיון, פסקה 15 (28.10.2010) (להלן: עניין אוחיון)).

17. אם כן, האפשרות להורות על המשך מעצר או חידושו בתקופה שבין הכרעת הדין לגזר הדין הייתה קיימת גם לפני הוספתו של סעיף 61(ג) לחוק המעצרים, אך היא הייתה נתונה בידי בית המשפט העליון בלבד, מכוח סעיף 62 לחוק המעצרים. סעיף 61(ג) לחוק עיגן איפוא מהיבט המהות את ליבת ההסדר שהיה קיים מכוח סעיף 62 לחוק כפי שזה התפרש בפסיקה (הן בדרישתו לעילת מעצר כפי שהפסיקה דרשה והן במגבלת הימים להארכת המעצר או חידושו בהלימה למגבלה לפי סעיף 62 לחוק), והוסיף וחידש, מהיבט הסמכות, כי האפשרות להורות על הארכת או חידוש המעצר לאור הכרעת הדין, מוקנית לא רק לבית המשפט העליון, אלא גם, למותב שנתן את הכרעת הדין המרשיעה - דהיינו להרכב בית המשפט המחוזי או בית משפט השלום שדן בתיק העיקרי (וראו רישא סעיף 62(א) לחוק: "על אף הוראות סעיפים 59 עד 61, רשאי שופט של בית המשפט העליון..."). ודוק, סמכות המותב שנתן את הכרעת הדין משתרעת רק לפרק הזמן הראשון הנקוב בסעיף, דהיינו 90 יום לעניין מעצר מאחורי סורג ובריוח ו-180 יום במעצר בפקוח אלקטרוני, כאשר כל ארכה מעבר לכך, נתונה לסמכותו הבלעדית של בית המשפט העליון (ראו עניין בש"פ 5575/17, בפסקה 18). בהתאם, הגישה שבה יש לנקוט בבוא הערכאה הדיונית להפעיל את הסמכות המוקנית בסעיף 61(ג) לחוק, בכל הנוגע לחידוש מעצר של מי שהיה עצור בעבר אך אינו כזה במועד ההרשעה, התפרשה בפסיקה באופן דומה לגישה שבה פעל בית המשפט העליון קודם לכן. עמד על כך השופט יורם דנציגר בעניין אליהו בצינו את הדברים הבאים:

אין ספק שההרשעה הינה אירוע משמעותי המשפיע על שאלת מעצרו של הנאשם. מנקודה זו ואילך, אין הנאשם יכול עוד להיאחז בחזקת החפות, שכן מולו ניצבת לא רק תשתית ראייתית לכאורית אלא

הרשעה בדין. דומה כי מטעם זה מצדיקה ההרשעה בחינה מחדש של כלל השיקולים שנשקלו לעניין המעצר עובר להרשעה. ברם, כמו השופט י' גולדברג סבור גם אני כי ההרשעה כשלעצמה איננה מפרה את האיזון באופן אוטומטי. אכן, אל לנו לשלול חירותו של נאשם אף בתקופה שבין הרשעתו לגזירת דינו אלא בהתקיים נימוק מן הנימוקים הדרושים למעצרו עד תום ההליכים (השוו: עניין סטואר, בפס' 28). מסקנה זו מעוגנת גם בלשונו של סעיף 61(ג) לחוק המעצרים, אותו ניתחתי לעיל. הסעיף אינו מסתפק בעצם ההרשעה לצורך הארכת מעצר או מעצר מחדש, אלא דורש מהערכאה הדיונית להפעיל את סמכותה רק "אם מצא כי יש עילה למעצרו" (שם, בפסקה 13).

כן ראו: בש"פ 5324/20 מדינת ישראל נ' עאמר, פסקה 6 (30.7.2020).

משהנחנו את הבסיס הנורמטיבי, נפנה איפוא לטענות הנוגעות ליישום הדברים במקרה שלפנינו.

18. במהלך הדיון שנערך לפניי מיקדה באת-כוח העורר את טיעוניה בטענה לפיה אין לגזור גזירה שווה מעניין דרור לענייננו, בראש ובראשונה משום ששם דובר בעבירת רצח שיש בצידה עונש חובה של מאסר עולם. לפיכך, נטען, כי שגה בית המשפט קמא עת עשה שימוש בסמכותו לפי סעיף 61(ג) לחוק המעצרים, והחזיר את העורר למעצר מאחורי סורג ובריח. לא מצאתי בטענה זו ממש.

19. ההיגיון הטמון ביסוד סעיף 61(ג) לחוק המעצרים, אשר כאמור לא נועד לשנות מהאופן בו הופעלה הסמכות עובר לו, מניח כי הכרעת דין מרשיעה עשויה לגרור אחריה שינוי מהותי באיזון האינטרסים הנוגע למעצרו של נאשם. אבהיר את הדברים.

לאורך ניהול ההליך המשפטי, מסוכנותו של הנאשם מבוססת על ההיתכנות שהלה ביצע את המעשים המסוכנים המיוחסים לו. הנחה זו מצויה במתח מתמיד עם חזקת החפות, התקפה לאורך ניהול ההליך, ולפיה הנאשם נתפס כמי שלא ביצע את המיוחס לו, וזאת עד שיוכח מעבר לכל ספק סביר אחרת. יישובו של מתח זה, לצורך הכרעה בשאלת המעצר, מתבטא בהתחשבות בית המשפט בזכות החוקתית של הנאשם לחירות, הנתמכת בחזקת החפות, המקבלת משקל הולך וגובר ככל שהמעצר מתמשך; לצד התחשבותו ביתר השיקולים המתחרים בנסיבות העניין, ובראשם ההגנה על שלום הציבור והחשש מפני שיבוש הליכים (ראו, מני רבים: בש"פ 1302/22 מדינת ישראל נ' גבארה, פסקה 10 (6.3.2022); בש"פ 1797/22 מדינת ישראל נ' דדון, פסקה 9 (30.3.2022)). פשיטא, איפוא, כי איזון בין השיקולים לאחר מתן הכרעת דין מרשיעה - עשוי להוביל לתוצאה שונה, משההרשעה שומטת את הקרקע תחת חזקת החפות שעמדה לנאשם.

20. האם אפשרות "ההזזה" של נקודת האיזון, באופן שעשוי להוביל למסקנה שונה ביחס למעצרו של נאשם, שמורה רק למקרי רצח? סבורני כי התשובה לשאלה זו שלילית. זאת, ממספר טעמים.

21. ראשית, ההבחנה הקטגורית בין עבירות רצח לעבירות אחרות, אינה מעוגנת בלשון חוק המעצרים - לא לעניין סעיף 61(ג) לחוק, ולא לעניין סעיף 62 לחוק; וספק בעיניי אם לכך כיוון המחוקק.

22. שנית, כאמור, הסמכות להורות על חידוש מעצרו של נאשם לאחר שהורשע, ובטרם נגזר דינו, הייתה קיימת גם עובר לסעיף 61(ג) לחוק המעצרים, אלא שהיא התייחדה לבית המשפט העליון בלבד. אכן, ככלל, במקרים החריגים שבהם הופעלה סמכות זו, היא הופעלה ביחס לעבירות רצח (ראו, למשל, בש"פ 3244/06 מדינת ישראל נ' גואטה (24.4.2006); עניין אוחנה. מגמה זו נמשכה גם לאחר חקיקתו של סעיף 61(ג) לחוק: עניין דרור; תפ"ח (מרכז) 22262-05-10 מדינת ישראל נ' היילו ימר (2.9.2013)). יחד עם זאת, עיון בפסיקתו של בית משפט זה מלמד כי הסמכות להעביר נאשם שהורשע למעצר מאחורי סורג ובריאח הופעלה על ידו גם במקרים שבהם דובר על עבירות פחותות בחומרתן מעבירת רצח (ראו: בש"פ 1575/04 מדינת ישראל נ' מסראווה (17.2.2004) (עבירות של שידול לרצח וניסיון לרצח); בש"פ 9451/07 מדינת ישראל נ' אופוצינסקי (11.11.2007) (עבירות מין); בש"פ 3993/10 נקר נ' מדינת ישראל (25.5.2010) (עבירת סיוע לרצח). כן ראו הכרה באפשרות הפעלת הסמכות ביחס לעבירות שעניין קבלת דבר במרמה (וניסיון לקבלת דבר במרמה), ולו באופן עקרוני, גם אם באותו מקרה הסמכות לא הופעלה: עניין רומנובסקי). אמת הדבר, דומה כי ברגיל, בתי המשפט נוהגים בזהירות בעת העברת נאשם שהורשע למעצר מאחורי סורג ובריאח, ותחת זאת מעדיפים לעבות את התנאים לשחרור לחלופת מעצר (ראו: בש"פ 7830/09 מדינת ישראל נ' פלוני (4.10.2009); עניין אוחיון; עניין אליהו). ברם, אין בכך כדי לחסום, אפרוירית, את אפשרות ההעברה במקרים חמורים במיוחד, שאינם מקרי רצח כאמור.

23. שלישית, גזירה שווה לענייננו ניתן ללמוד גם מהחלטות בעניין חידוש מעצר לאחר הרשעה, בתוך התקופה של תשעה חודשים - החלטה שהסמכות לתתה נתונה לערכאה המבררת מכוח סעיף 21 לחוק המעצרים. סמכות זו הופעלה במקרים חריגים גם ביחס לעבירות פחותות מרצח (ראו: בש"פ 5/95 פלוני נ' מדינת ישראל (5.1.1995) (מעשה סדום ומעשים מגונים); בש"פ 10177/07 לוינסטיין נ' מדינת ישראל (7.12.2007) (בעבירות של ניסיון לסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, קשירת קשר לביצוע פשע, שיבוש מהלכי משפט והדחה בעדות בנסיבות מחמירות); בש"פ 3715/13 שבלי נ' מדינת ישראל (30.5.2013) (הריגה והחזקת סכין שלא כדין); בש"פ 7354/13 קורעאן נ' מדינת ישראל (1.11.2013) (עבירות כניסה לישראל שלא חוק, גניבת רכב והחזקת סכין שלא כדין)).

24. רביעית, גם ניסיונה של באת-כוח העורר להבחין בין עניין דרור לענייננו, אינו תומך בעמדתה. בעניין דרור, ביססה השופטת רות רונן את החלטתה על שני נימוקים מרכזיים: האחד, הפרכת חזקת החפות בעקבות ההרשעה; והשני, הגברת הסיכון להימלטות מאימת הדין כתוצאה מההרשעה. נקל לראות, כי שני השיקולים האמורים אינם רלוונטיים רק לעבירות רצח. ויובהר, עוצמתו של החשש מהימלטות עולה, אומנם, ככל שהעונש הצפוי להיגזר על הנאשם חמור יותר. ממילא היא רבה במיוחד כשהעונש לו חשוף הנאשם בעקבות ההרשעה (ולעיתים המתחייב) הוא מאסר עולם, כפי מצב הדברים

בעבירת רצח; ואולם, ההיגיון לפיו נאשם שהורשע עשוי לחשוש מהסנקציה החמורה הצפויה לו, יותר משחשש במרוצת המשפט בעניינו, כאשר קיווה שיזוכה - תקף גם כשאין מדובר בחשש מפני מאסר עולם. זאת ועוד, במקרים של עבירות מין חמורות העונש לו צפוי הנאשם הוא כבד מאד, ועומד על מספר דו ספרתי של שנות מאסר. לפיכך, במקרים מתאימים, אף הוא עשוי לעורר חשש להימלטות.

25. אמור מעתה: השימוש בסמכות לחדש את מעצרו של נאשם, שהיה נתון במעצר מעל לתשעה חודשים בטרם הוכרע דינו, ולא שהיה בו בעת מתן הכרעת הדין המרשיעה בעניינו - תישמר למקרים חריגים בלבד, כאשר זיהויו של המקרה המתאים לכך ייעשה על בסיס שקילת השיקולים הבאים:

ראשית, משהורשע לא עומדת לנאשם חזקת החפות. יחד עם זאת, זכותו לחירות עדיין עומדת לו, על משקלה הראוי, עד שייגזר דינו. בבחינת שיקול זה, לתקופה המצטברת בה היה הנאשם נתון במעצר (הן מאחורי סורג ובריא והן בפיקוח אלקטרוני) עובר למתן הכרעת הדין, ובה הוגבלה מטבע הדברים חירותו, יש לתת משקל מסוים, הגם שלא בהכרח מכריע.

שנית, מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם שהורשע, הנגזרת הן מנסיבותיו האישיות, הן מחומרת העבירה בה הורשע, הן מהתנהלותו בתקופת המשפט - והכל, בשים לב לכך שכעת הוא נתפס בדין כמי שביצע את העבירה. בעניין זה יובהר, כי עצם הציפייה לגזירת עונש חמור בעניינו של נאשם אינו, כשלעצמו, שיקול רלוונטי (ובלבד שמשך המעצר המצטבר מאחורי סורג ובריא אינו מתקרב לאורך תקופת המאסר הצפויה). ברם, ברי כי מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם, נגזרת בין השאר מחומרת העבירה בה הורשע, ומהנסיבות המאפיינות את פשעיו כפי שהם עולים מהכרעת בדין. בעניינים אלה, כפי שנלמד מתיקון מס' 8 לחוק המעצרים, לערכאה שנתנה את פסק הדין המרשיע, ואשר לה היכרות בלתי אמצעית עם הנאשם, יכולת הערכה טובה יותר מאשר לבית משפט זה.

שלישית, עוצמת החשש מהימלטותו של הנאשם מריצוי העונש, הגוברת, מטבע הדברים, מקום בו גזר דינו של הנאשם צפוי להשית עליו עונש חמור במיוחד. לעניין השיקול האחרון, יודגש כי גם במקרה בו צפוי להינתן עונש כבד אין כדי לחייב, אפרוירית, מסקנה לפיה החשש מהימלטות מחייב מעצר - כל מקרה ונסיבותיו.

26. עניינו הרואות, שיקולים אלה אינה ייחודיים בהכרח לעבירות רצח. במקרים חריגים ויוצאי דופן, הם עשויים להוביל את המותב שנתן את הכרעת הדין למסקנה כי יש להורות על העברת נאשם שהורשע בעבירות מין חמורות במיוחד, למעצר מאחורי סורג ובריא עד למתן גזר דין בעניינו. כך, גם (ואולי במיוחד) כאשר מדובר במי ששוחרר ממעצר ממושך אך ורק בעקבות התמשכות משפטו, ואילו עתה, משנשללה חזקת החפות, מצאה הערכאה המבררת, לה היכרות קרובה עם הנאשם ומעשיו, כי, בשים לב להליכי המעצר שקוימו בעניינו, ידן של העילות המצדיקות את חידוש מעצרו היא על העליונה.

27. בהגיעי למסקנה האמורה, נותרנו, איפוא, עם השאלה האם בנסיבות המקרה דנן קמה הצדקה להתערב במסקנת בית המשפט שהרשיע את העורר, כי נדרש לפעול בעניינו באופן חריג לפי סעיף 61(ג) לחוק המעצרים, ולהורות על חידוש מעצרו בסמוך לאחר הרשעתו, ועוד בטרם נגזר דינו.

28. כאמור, בית המשפט קמא עמד בהחלטתו על המסוכנות המובהקת הנשקפת מהעורר, ועל החשש הבלתי-מבוטל מהימלטותו מהארץ. בעניין המסוכנות, אשוב ואזכיר כי העורר הורשע בעשרות מקרים של ביצוע עבירות מין מופלגות בחומרתן בבנותיו, במשך כמעט חצי יובל שנים; כי כל תסקירי שירות המבחן שניתנו בעניינו של העורר, לאורך ניהול המשפט, תמכו במעצרו מאחורי סורג ובריה; וכי בית המשפט קמא, שהתרשם באופן בלתי אמצעי מהעורר לאורך עשרות דיונים, קבע שהעורר מאופיין במניפולטיביות ובכוחנות, לצד תפיסתו בעיני משפחתו כדמות מוערכת ואף נערצת (וראו פסקאות 449-424 להכרעת הדין בהן מפרט בית המשפט קמא את התרשמותו מהעורר). אכן, צודקת באת-כוח העורר בטענתה כי החשש מהימלטותו מקבל מענה מסוים, בהינתן גילו המבוגר ומצבו הבריאותי. אפס, בית המשפט קמא עמד על קיומה של אזהרות זרה בחזקתו; ועל כך שהעורר קיים את תנאי מעצרו באופן שאינו חף מפגמים. לפיכך, אף החשש מהימלטות העורר עודנו קיים בנסיבות העניין. בנוסף, יש לזכור, כי הטעמים שעמדו בבסיס ההחלטה להורות על שחרור העורר לחלופת מעצר היו חזקת החפות העומדת לו מחד גיסא והימשכות ההליכים מאידך גיסא, אשר נמצא כי בנסיבות העניין יש בהם כדי להטות לעבר חלופת מעצר חרף מסוכנותו. ויודגש, כפי שתואר באריכות לעיל, לא בנקל שוחרר העורר לחלופת מעצר - רחוק מכך. לא בזכות הערכת מסוכנות נמוכה שוחרר העורר, אלא למרות ההתרשמות כי מסוכנותו גבוהה, בהינתן משקלם של שני הטעמים המתחרים האמורים. עתה, משהורשע העורר, וחזקת החפות אינה עומדת לו עוד, נותרנו איפוא עם מסוכנותו הגבוהה של העורר שלא חלפה, ולה נוסף החשש המוגבר להימלטות מפני ריצוי העונש. במצב דברים זה, העובדה שהעורר היה מצוי במעצר תקופות ממושכות (מאחורי סורג ובריה למשך כשלוש שנים, ובפיקוח אלקטרוני למשך כשנתיים וחצי), אינה יכולה, לבדה, להצדיק התערבות בהתרשמות בית המשפט קמא, המבוססת על היכרותו הקרובה עם העורר, כי לאחר הרשעתו קמה הצדקה לחידוש מעצרו מאחורי סורג ובריה.

29. סיכומי של דבר, בהינתן המסוכנות המובהקת והחריגה של העורר, כמו גם החששהמוגבר להימלטות לאחר הרשעתו בעבירות מין מופלגות בחומרתן, מסקנתו של המותב שנתן את פסק הדין המרשיע, לו היכרות מעמיקה עם העורר, כי יש להורות על החזרת העורר למעצר מאחורי סורג ובריה בעקבות הרשעתו, אינה מצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור.

30. סוף דבר: הערר נדחה. העורר ישהה במעצר מאחורי סורג ובריה עד למתן גזר דין בעניינו או עד ליום א', 18.1.2026, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ה חשוון תשפ"ו (16 נובמבר 2025).

עופר גרוסקופף
שופט